

**NEDERLANDSE
PROVINCIE KARMELIETEN**

Zenderen, 4 april 2023

Beste zusters en broeders van de Karmelfamilie in Nederland,
Beste familieleden en vrienden van Kees Waaijman,

Het is droevig nieuws dat ik jullie breng. Op Palmzondag 2 april is in het Radboudziekenhuis te Nijmegen onze medebroeder Kees Waaijman overleden. Hoewel Kees het in de laatste weken niet goed maakte, kwam zijn overlijden toch als een schok. Het is erg snel gegaan.

Op maandag 6 maart werd Kees op de intensive care opgenomen, met een combinatie van corona, griep en longontsteking. Hier werd duidelijk dat Kees een zeer zwak hart had met extra complicaties als gevolg. Na een ziekenhuisverblijf van twee weken, kon Kees toch terug naar huis waar hij langzaam leek te herstellen. Afgelopen zondag voelde Kees zich niet goed en is hij opnieuw opgenomen in het ziekenhuis. Daar werd in de loop van de dag duidelijk dat het hart zo zwak was dat het einde van zijn leven nabij was. Omringd door zijn huisgenoten Anne-Marie, Marieke, Paul en Sanny; door Laetitia en Truus Aarnink; en door mijzelf, stierf Kees die middag tijdens het samen bidden van psalm 23. Het waren momenten van veel verdriet, maar ook van intieme verbondenheid.

Kees werd geboren op 20 juni 1942 te Rijk Haarlemmermeer. Na zijn lagere school volgde hij de middelbare schoolopleiding aan het gymnasium te Zenderen. Hij was een briljante leerling. Terwijl de andere leerlingen moesten ploeteren om hun huiswerk binnen de geplande tijd af te krijgen, vond hij ruimschoots de tijd om filosofische boeken en werken uit de wereldliteratuur te lezen. Op 23 augustus 1960 trad hij in in de Karmelorde. Zijn noviciaat was in Boxmeer waar hij op 24 augustus 1961 zijn tijdelijke professie deed. Na de studie filosofie in Dordrecht legde hij op 24 augustus 1964 zijn eeuwige professie af. In Merkelbeek volgde hij de studie theologie tot 1967. Zijn priesterwijding volgde op 29 maart 1969 in Aalsmeer. Vanaf 1967 heeft Kees in Nijmegen gewoond, eerst in ons klooster aan de Doddendaal, later in onze huizen aan de Groesbeekseweg 97 en 51 en vanaf 1995 in ons klooster aan de Stijn Buysstraat.

Zijn tijd in Nijmegen werd gekenmerkt door zijn grote aandacht voor spiritualiteit en mystiek. Hij studeerde theologie bij Edward Schillebeeckx O.P. en spiritualiteit bij Ephraem Hendrikx O.S.A. Hij deed er zijn kandidaatsexamen op 30 januari 1969 en zijn doctoraal examen in november 1974. Tenslotte promoveerde hij cum laude op een proefschrift over de mystiek in *ICH und Du* van Martin Buber *De mystiek van Ik en Jij*. Voor dit proefschrift heeft hij enkele maanden onderzoek gedaan in het Martin Buber archief in Jeruzalem. In zijn promotieonderzoek is het fundament gelegd voor het dialogische denken dat altijd een kenmerk is geweest van het denken van Kees. Sommigen hebben hem zelfs *doctor dialogicus* genoemd. In zijn proefschrift vinden we

reeds de omschrijving van spiritualiteit als het god-menselijk betrekking gebeuren. Deze omschrijving zou later de kern worden van zijn handboek *Spiritualiteit. Vormen, grondslagen, methoden*. De eerste druk in het Nederlands verscheen in 2000. Vele herdrukken volgden en het boek is in vele talen vertaald. Dit boek heeft, naast vele andere publicaties, zoals zijn bijdragen aan *Studies in Spirituality*, Kees gemaakt tot een nationale en internationale autoriteit op het gebied van spiritualiteitsstudies.

Vanaf de oprichting van het Titus Brandsma Instituut in 1968 was Kees betrokken bij het instituut. Hij werkte nauw samen met zuster Laetitia Aarnink JMJ, die veel voor hem betekende. Veel onderzoeksprojecten, cursussen en vormingsactiviteiten, vooral van religieuzen, zijn door hen opgezet en uitgevoerd. Na vele jaren werkzaam geweest te zijn als wetenschappelijk medewerker werd hij tweemaal directeur van het instituut, eerst van 1992 tot en met 1995, en vervolgens van oktober 1999 tot 2007. Intussen doceerde hij ook spiritualiteit aan de universiteit voor Theologie en Pastoraat in Heerlen en aan de theologische faculteit in Nijmegen. Op 1 november 1984 volgde hij Otger Steggink op als hoogleraar voor de geschiedenis en thematiek van de spiritualiteit. In 2005 werd aan Kees de bijzondere bronzen penning van de Radbouduniversiteit uitgereikt, omdat hij het Titus Brandsma Instituut had uitgebouwd tot een internationaal gerenommeerd instituut.

Vanaf de naamsverandering van het tijdschrift '*Carmel*' in '*Speling*', in 1969, is Kees steeds lid geweest van het redactieteam. Met zijn creatieve geest heeft hij aan elk nummer dat verscheen zijn bijdrage geleverd. Tezamen met de andere redactieleden is hij steeds op zoek geweest naar sporen van spiritualiteit in de ontwikkelingen van de huidige samenleving. De lezers heeft het soms verrassende inzichten opgeleverd.

Kees heeft zich zijn Karmelleven lang intensief bezig gehouden met de psalmen. Hij leefde erin. Hij schreef een tiendelig commentaar met vertaling, uitgegeven bij uitgeverij Kok. In talloze lessen en cursussen heeft hij zijn studie van de psalmen vruchtbaar gemaakt voor het religieuze en spirituele leven. Zijn uitleg voert in in het geheim dat in elke afzonderlijke psalm aanwezig is. Het zeer karakteristieke taalgebruik in zijn vertaling is gebaseerd op grondige studie van de betekenis van de Hebreeuwse woorden. Zijn vertaling en uitleg functioneert onder meer in het vormingsprogramma en de liturgie van onze provincie en draagt zo bij aan de verdieping van het Karmelcharisma. Jarenlang werkte hij elke woensdagmorgen met Ad de Keyzer aan het project *Biddend leven*, waarin de samenhang van psalmen, liturgie en spiritualiteit centraal stond.

Voor de verdieping van de Karmelspiritualiteit zijn ook zijn boeken over Elia en over de Karmelregel belangrijk. Met name het laatste boek is niet een gewone uitleg van de tekst. Het boek voert in in de wijze van karmelitaans leven in horigheid aan Jezus de Gezalfde. Alle paragrafen van de Regel worden besproken vanuit een mystagogisch perspectief, waardoor Christus een leefmodel wordt dat in het leven van de karmeliet kan worden uitgebeeld. Wereldwijd heeft Kees de Regel uitgelegd en gelezen, en zo bijgedragen aan de herbronning in de internationale Karmel.

Ook op andere manieren heeft Kees zich bijzonder ingezet voor de Karmel. Het dossier in ons archief is op dit punt bijzonder onvolledig. Veertig jaar is Kees lid geweest van het algemeen bestuur van de Nederlandse Karmelprovincie. Hij is lid geweest van vele commissies en werkgroepen.

Niet alleen publicaties en vorming zijn voor Kees belangrijk geweest. Hij heeft ook zorg besteed aan het gemeenschappelijk gebed. Na de vestiging van de Karmelgroep aan de Groesbeekseweg in Nijmegen, ontstond er al snel een biddende gemeenschap samen met de zusters van JMJ die eveneens aan de Groesbeekseweg woonden. De plaats van samenkomst was de dagkapel van de studentenkerk, waar dagelijks en ook op zondag de eucharistie werd gevierd. Het

is het begin geweest van wat later de Eliagemeenschap is geworden. Er is een zeer sobere liturgische stijl ontwikkeld, met veel ruimte voor stilte en met weinig paramenten en ornamenten. Kees was niet zo van de 'pijen en abdijen'. Veel liederen van Kees die hij maakte naar aanleiding van psalmtteksten zijn hier gezongen. Ze hebben vervolgens ook hun weg gevonden naar het liederenarchief van onze provincie.

Kees heeft geleefd als een karmeliet die verknocht was aan zijn cel. De Karmelregel beveelt aan dat karmelieten ieder afzonderlijk in hun cel blijven, dag en nacht zich bezinnend op de wet van de Heer en in gebeden wakend. Misschien mogen we wel zeggen dat de vele vruchten van het werk van Kees het resultaat zijn van een bezinnend leven, en van de vreugde in deze bezinning. Kees heeft duidelijk hiervoor gekozen. De eenzaamheid was hem lief. Hij was niet uit op het intensief onderhouden van sociale contacten. Mensen die wel van hem hebben verwacht dat hij aan hun sociale verlangens tegemoet kwam, zijn daar soms in teleurgesteld.

Veel inspiratie heeft Kees gevonden in het leven en de geschriften van Titus Brandsma. Titus was voor hem een voorbeeldfiguur, die actie en contemplatie in zich verenigde. Met liefde was hij lid van het bestuur van de Stichting Titus Brandsma Memorial en van de Vrienden van Titus Brandsma. Zijn inzet heeft veel mensen gebracht bij de innerlijke beweging van Titus.

We zijn dankbaar voor alles wat onze medebroeder Kees Waaijman heeft betekend. Hij heeft een rijk en vruchtbaar leven gehad. Maar we zijn ook bedroefd dat hij nu uit ons midden is weggerukt. We hopen en vertrouwen dat onze God ook nu met hem is, over de grens van de dood heen. Voor Kees was alles genade. Hij heeft dat uitgedrukt in zijn eigen vertaling van Job 1,21:

*Wezer geeft
Wezer neemt
Weze de naam van Wezer gezegend.*

Aanstaande woensdagmiddag 5 april is Kees opgebaard in het Titus Brandsma Memorial, Stijn Buysstraat 11 te Nijmegen. Van 14.00 uur tot 17.00 uur is er gelegenheid om afscheid te nemen. De afscheidsviering wordt gehouden op **zaterdag 8 april a.s. om 10.30 uur** in de Titus Brandsma Gedachteniskerk, Keizer Karelplein 19 te Nijmegen. Parkeren kan bij parkeergarage Keizer Karel. Om 12.30 uur zal de begrafenis zijn op het kloosterkerkhof te Boxmeer, Kerkpad 1. Aansluitend is er gelegenheid elkaar te ontmoeten in Hotel Restaurant Riche, Steenstraat 51, Boxmeer.

Moge Kees leven in de liefde van onze God.

Huub Welzen O.Carm.
Prior Provinciaal